

Republica Moldova

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
REGLEMENTARE ÎN ENERGETICĂ
SECRETARUL CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE
Lupu Ilinca
CONFORM ORIGINALULUI

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 146

din 29 martie 2023

mun. Chișinău

privind rezultatele controlului inopinat efectuat la titularul de licență S.A. „Apă-Canal Chișinău”

În temeiul art.7 alin.(2) lit. q) și art. 9¹ din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, 19 alin. (1) din Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08.06.2012, art. 15 din Legea cu privire la energetică nr. 174 din 21.09.2017, precum și a Delegației de control nr.03/2023 din 03.02.2023, s-a efectuat controlul activității licențiate realizate de S.A. „Apă-Canal Chișinău” în partea ce ține de asigurarea respectării legislației în domeniu, în special a calității și continuității serviciului prestat la data de 02.02.2023.

În rezultatul examinării Raportului privind rezultatele controlului inopinat întocmit de către echipa de control, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

CONSTATĂ:

1. Monitorizarea și analiza parametrilor prestabiliți de funcționare a stației de pompare a apei potabile „Botanica” este asigurată prin sistemul SCADA și informațiilor operative de la personalul de serviciu a stației (mașinist).

2. Sistemul SCADA implementat de către S.A. „Apă-Canal Chișinău” are destinația de a monitoriza valorile presetate a presiunilor la stațiile de pompare, debitele la ieșirea din stațiile de pompare și rezervoarele de apă potabilă, nivelul apei în rezervoarele de apă potabilă, stocarea datelor, fără a avea posibilitatea dirijării utilajului și echipamentului prin conectarea/deconectarea pompelor, trecerea de la o pompă la alta, închiderea/deschiderea vanelor.

3. Sistemul SCADA este utilizat doar în scopuri informative, astfel dirijarea instalațiilor de pompare și a vanelor sau a altui echipament aferent stațiilor de pompare se realizează doar de către mașiniștii stațiilor de pompare.

4. Stația de pompare a apei potabile „Botanica” dispune de mașinist, care activează în intervalul orelor 07:00-19:00, în atribuțiile căruia sunt monitorizarea bunei funcționări a echipamentelor precum și informarea Departamentului Dispecerat al S.A. „Apă-Canal Chișinău” referitor la eventualele probleme tehnice apărute în procesul de lucru.

5. La data de 02.02.2023, conducerea S.A. „Apă-Canal Chișinău” nu a examinat posibilitatea delegării personalului suplimentar la stația de pompare a apei potabile „Botanica” pentru asigurarea monitorizării non-stop a acesteia, contrar actelor normative de ordine interioară a operatorului.

6. Nefuncționarea sistemului SCADA nu influențează asupra funcționării stațiilor de pompare, datorită existenței posibilității delegării personalului suplimentar la stația de pompare.

7. Departamentul Dispecerat al S.A. „Apă-Canal Chișinău” nu a dat indicații cu privire la deconectarea altor stații de pompare, precum și a stației de pompare a apei potabile „Telecentru”, care potrivit datelor din sistemul SCADA prezentate ANRE, a funcționat în regim normal. Corespunzător, faptul deconectării doar a stației de pompare a apei potabile „Botanica”, demonstrează lipsa de consecvență a Departamentului Dispecerat, în contextul în care, nefuncționarea sistemului SCADA a dus la imposibilitatea monitorizării tuturor stațiilor de pompare, nu doar a stației de pompare a apei potabile „Botanica”.

8. Încetarea vizualizării parametrilor de funcționare a stațiilor de pompare, nu a constituit temei pentru a deconecta stația de pompare a apei potabile „Botanica”, fără a fi luați în considerare toți parametrii de funcționare a stației și a parametrilor hidraulici ai sistemului în întregime.

9. Încălcarea parametrilor de calitate din partea operatorului și întreruperea prestării serviciului public de alimentare cu apă potabilă a consumatorilor din raza de acțiune a stației de pompare a apei potabile „Botanica” nu a fost confirmată din lipsa de date care ar demonstra acest fapt.

10. Nu sunt respectate cerințele pct. 267 din NE1-02:2019 „Norme de securitate la exploatarea instalațiilor electrice”, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 394/2019 din 01.11.2019, (Monitorul Oficial nr. 24-34/91 din 31.01.2020) cu privire la înregistrarea finalizării lucrărilor executate în baza dispozițiilor de lucru nr. 40 din 02.02.2023 din registrul de evidență a lucrărilor executate în baza autorizației de lucru și dispoziției de lucru, referitor la conectarea centralei electrice model „Polyma”.

11. Conectarea manuală a centralei electrice mobile „Polyma” a fost executată în lipsa dispozitivelor de blocaj între aparatele de comutație, care exclud posibilitatea de apariție simultană a tensiunii în instalația de utilizare și în rețeaua electrică a operatorului de sistem, încălcare a cerințelor pct. 788 din NE1-01:2019 „Norme de exploatare a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici”, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 393/2019 din 01.11.2019, (Monitorul Oficial nr. 24-34/90 din 31.01.2020).

12. Instalațiile electrice de racordare și utilizare a sediului central din mun. Chișinău, str. Albișoara, 38, precum și centrala electrică mobilă de tip „Polyma” nu au fost supuse încercărilor și măsurărilor de laborator electrotehnic în volumul și periodicitatea stabilită de anexa nr. 1 la NE1-01:2019.

13. Centrala electrică mobilă de tip „Polyma” a fost pusă sub tensiune cu încălcări a prevederilor pct. 786 din NE1-01:2019 cu privire la admiterea în exploatare a centralei electrice.

În temeiul art. 9¹ alin. (2) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de Raportul privind rezultatele controlului inopinat în partea ce ține de asigurarea respectării legislației în domeniu, în special a calității și continuității serviciului prestat, la 02.02.2023.
2. Se obligă S.A. „Apă-Canal Chișinău” să revizuiască procedurile interne în vederea asigurării continuității prestării serviciului de alimentare cu apă și de canalizare în situații de risc, precum și pentru asigurarea informării eficiente a consumatorilor în cazurile de apariție în spațiul public

a mesajelor care induc în eroare consumatorii finali referitor la continuitatea serviciului prestat, în termen de până la 30.04.2023.

3. Se prescrie S.A. „Apă-Canal Chișinău” înlăturarea abaterilor constatate în cadrul controlului inopinat, după cum urmează:
 - 3.1. Asigurarea respectării cerințelor pct. 267 din NE1-02:2019 cu privire la înregistrarea finalizării lucrărilor executate în baza dispozițiilor de lucru în registrul de evidență a lucrărilor executate în baza autorizațiilor de lucru și dispozițiilor de lucru, în termen de până la 15.04.2023;
 - 3.2. Asigurarea respectării cerințelor pct. 788 din NE1-01:2019 cu privire la montarea dispozitivelor de blocaj între aparatele de comutație, la conectarea manuală a centralelor electrice, în termen de până la 30.04.2023;
 - 3.3. Efectuarea încercărilor și măsurărilor de laborator electrotehnic, în volumul și periodicitatea stabilită de Anexa nr. 1 la NE1-01:2019, în instalațiile electrice de racordare și utilizare a sediului central din mun. Chișinău, str. Albișoara, 38, precum și la centrala electrică mobilă de tip „Polyma”, în termen până la data 30.04.2023;
 - 3.4. Asigurarea respectării cerințelor pct. 786 din NE1-01:2019 cu privire la admiterea în exploatare a centralelor electrice mobile, la racordarea acestora la instalațiile electrice de utilizare.
4. Se obligă S.A. „Apă-Canal Chișinău” să informeze Agenția asupra executării prevederilor pct. 2, pct. 3 din prezenta Hotărâre, în termen de 3 zile de la data prescrisă.
5. Prezenta Hotărâre se aduce la cunoștința S.A. „Apă-Canal Chișinău”.
6. Controlul asupra executării prezentei Hotărâri se pune în sarcina Departamentului aprovizionare cu apă și canalizare al ANRE.
7. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la autoritatea emitentă în termen de 30 zile de la notificarea acesteia.

Veaceslav UNTILA
Director general

Eugen CARPOV
Director

Violina ȘPAC
Director

Alexei TARAN
Director

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
REGLEMENTARE ÎN ENERGETICĂ
SECRETARUL
CONSILIULUI DE ADMINISTRATIE
Yomj
N.P.

Nota de argumentare

privind rezultatele controlului inopinat pentru verificarea activității licențiate realizate de către titularul de licență S.A. „Apă-Canal Chișinău” în partea ce ține de asigurarea respectării legislației în domeniu, în special a calității și continuității serviciului prestat ca rezultat al deconectării de la rețeaua de distribuție a energiei electrice a sediului central al S.A. „Apă-Canal Chișinău” din str. Albișoara, 38 mun. Chișinău”

La data de 02.02.2023, prin scrisoarea 0505/014226-20230202, Î.C.S. „Premier Energy” SRL a notificat operatorul S.A. „Apă-Canal Chișinău” despre deconectarea energiei electrice, începând cu 02.02.2023, a locurilor de consum NLC 4000933 și NLC 4000932 din str. Albișoara 38, mun. Chișinău, pentru datoriile acumulate la achitarea facturilor pentru energia electrică consumată.

Urmare a acumulării datoriilor la plata pentru energia electrică consumată, la solicitarea furnizorului Î.C.S. „Premier Energy” SRL, operatorul de sistem Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A. a efectuat pe data de 05.01.2023 deconectarea locului de consum NLC 4000933 prin deconectarea transformatorului de forță T1 pe partea de tensiune înaltă.

La solicitarea furnizorului din 02.02.2023, prin intermediul echipei pentru intervenții operative, operatorul de sistem a verificat faptul deconectării transformatorului de forță T1 (NLC 4000933, DL 11889738) și a deconectat transformatorul de forță T2 (NLC 4000932, DL 11887947) pe partea de tensiune înaltă din str. Albișoara 38, mun. Chișinău.

În rezultatul deconectării blocului administrativ din str. Albișoara 38, mun. Chișinău, de la rețeaua de distribuție a energiei electrice, Primarul capitalei Ion CEBAN și Vice-primara Irina GUTNIC, au făcut anunțuri publice referitoare la faptul că, funcționarea sistemului public de aprovizionare cu apă va fi afectată, în special la consumatorii care locuiesc în sectoarele Telecentru și Botanica, pe motiv că pompele de la una dintre stațiile de pompare din zonă au fost deconectate. Ulterior, într-o postare pe rețelele de socializare, Primarul a îndemnat chișinăuienii să facă rezerve de apă.

În scopul neadmiterii cazurilor de deconectare nejustificată de către SA „Apă-Canal Chișinău” a consumatorilor de la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, ANRE a inițiat verificarea activității licențiate realizate de către titularul de licență S.A. „Apă-Canal Chișinău” în partea ce ține de asigurarea respectării legislației în domeniu, în special a calității și continuității serviciului furnizat/prestat consumatorilor la data de 02.02.2023 în rezultatul deconectării pompelor la Stația de pompare a apei potabile „Botanica” și la Stația de pompare a apei potabile „Telecentru”.

În acest sens, în conformitate cu art.7 alin.(2) lit. q) și art.9¹ din Legea nr.303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, art. 19 alin. (1) din Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08.06.2012, art. 15 din Legea cu privire la energetică nr. 174 din 21.09.2017, a fost emisă Delegația de control nr.03/2023 din 03.02.2023.

Echipa de control în componența,

Vitalie RAȚĂ, șef al Secției investiții din cadrul Departamentului aprovizionare cu apă și canalizare;
Alina PLEȘCA, șef al Secției reglementări din cadrul Departamentului aprovizionare cu apă și canalizare;

Iulian GUZUN, șef al Secției contravenții din cadrul Departamentului juridic;

Elena BREAHA, consultant al Secției investiții din cadrul Departamentului aprovizionare cu apă și canalizare;

Alexandru BOTNARI, consultant al Secției documente normative și supraveghere energetică din cadrul Departamentului supraveghere energetică;

Vladimir CAZIMIR, specialist securitate TI și cibernetică

examinând materialele prezentate de S.A. „Apă-Canal Chișinău” și cercetarea în teren a stației de pompare a apei potabile „Botanica” a constatat următoarele:

1. Monitorizarea și analiza parametrilor prestabiliți de funcționare a stației de pompare a apei potabile „Botanica” este asigurată prin sistemul SCADA și informațiilor operative de la personalul de serviciu a stației (mașinist).

2. Sistemul SCADA implementat de către S.A. „Apă-Canal Chișinău” are destinația de a monitoriza valorile presetate a presiunilor la stațiile de pompare, debitele la ieșirea din stațiile de pompare și rezervoarele de apă potabilă, nivelul apei în rezervoarele de apă potabilă, stocarea datelor, fără a avea posibilitatea dirijării utilajului și echipamentului prin conectarea/deconectarea pompelor, trecerea de la o pompă la alta, închiderea/deschiderea vanelor.

3. Sistemul SCADA este utilizat doar în scopuri informative, astfel dirijarea instalațiilor de pompare și a vanelor sau a altui echipament aferent stațiilor de pompare se realizează doar de către mașiniștii stațiilor de pompare.

4. Stația de pompare a apei potabile „Botanica” dispune de mașinist, care activează în intervalul orelor 07:00-19:00, în atribuțiile căruia sunt monitorizarea bunei funcționări a echipamentelor precum și informarea Departamentului Dispecerat al S.A. „Apă-Canal Chișinău” referitor la eventualele probleme tehnice apărute în procesul de lucru.

5. La data de 02.02.2023, conducerea S.A. „Apă-Canal Chișinău” nu a examinat posibilitatea delegării personalului suplimentar la stația de pompare a apei potabile „Botanica” pentru asigurarea monitorizării non-stop a acesteia, contrar actelor normative de ordine interioară a operatorului.

6. Nefuncționarea sistemului SCADA nu influențează asupra funcționării stațiilor de pompare, datorită existenței posibilității delegării personalului suplimentar la stația de pompare.

7. Departamentul Dispecerat al S.A. „Apă-Canal Chișinău” nu a dat indicații cu privire la deconectarea altor stații de pompare, precum și a stației de pompare a apei potabile „Telecentru”, care potrivit datelor din sistemul SCADA prezentate ANRE, a funcționat în regim normal. Corespunzător, faptul deconectării doar a stației de pompare a apei potabile „Botanica”, demonstrează lipsa de consecvență a Departamentului Dispecerat, în contextul în care, nefuncționarea sistemului SCADA a dus la imposibilitatea monitorizării tuturor stațiilor de pompare, nu doar a stației de pompare a apei potabile „Botanica”.

8. Încetarea vizualizării parametrilor de funcționare a stațiilor de pompare, nu a constituit temei pentru a deconecta stația de pompare a apei potabile „Botanica”, fără a fi luați în considerare toți parametrii de funcționare a stației și a parametrilor hidraulici ai sistemului în întregime.

9. Încălcarea parametrilor de calitate din partea operatorului și întreruperea prestării serviciului public de alimentare cu apă potabilă a consumatorilor din raza de acțiune a stației de pompare a apei potabile „Botanica” nu a fost confirmată din lipsa de date care ar demonstra acest fapt.

10. Nu sunt respectate cerințele pct. 267 din NE1-02:2019 „Norme de securitate la exploatarea instalațiilor electrice”, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 394/2019 din 01.11.2019, Monitorul Oficial nr.24-34/91 din 31.01.2020 cu privire la înregistrarea finalizării lucrărilor executate în baza dispozițiilor de lucru nr. 40 din 02.02.2023 din registrul de evidență a lucrărilor executate în baza autorizației de lucru și dispoziției de lucru, referitor la conectarea centralei electrice model „Polyma”.

11. Conectarea manuală a centralei electrice mobile „Polyma” a fost executată în lipsa dispozitivelor de blocaj între aparatele de comutație, care exclud posibilitatea de apariție simultană a

tensiunii în instalația de utilizare și în rețeaua electrică a operatorului de sistem, încălcarea cerințelor pct. 788 din NE1-01:2019.

12. Instalațiile electrice de racordare și utilizare a sediului central din mun. Chișinău, str. Albișoara, 38, precum și centrala electrică mobilă de tip „Polyma” nu au fost supuse încercărilor și măsurărilor de laborator electrotehnic în volumul și periodicitatea stabilită de anexa nr. 1 la NE1-01:2019.

13. Centrala electrică mobilă de tip „Polyma” a fost pusă sub tensiune cu încălcări a prevederilor pct. 786 din NE1-01:2019 cu privire la admiterea în exploatare a centralei electrice.

Proiectul Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE la subiectul în cauză se anexează.

EXECUTOR:

Vitalie RAȚĂ _____
Șef, Secția investiții

COORDONAT:

Alexandru MIJA _____
Șef, Departament aprovizionare cu apă și canalizare

RAPORTUL

privind rezultatele controlului inopinat pentru verificarea activității licențiate realizate de către titularul de licență S.A. „Apă-Canal Chișinău” în partea ce ține de asigurarea respectării legislației în domeniu, în special a calității și continuității serviciului prestat ca rezultat al deconectării de la rețeaua de distribuție a energiei electrice a sediului central al S.A. „Apă-Canal Chișinău” din str. Albișoara, 38 mun. Chișinău

I. INTRODUCERE

La data de 02.02.2023, prin scrisoarea 0505/014226-20230202, Î.C.S. „Premier Energy” SRL a notificat operatorul S.A. „Apă-Canal Chișinău” despre deconectarea energiei electrice, începând cu 02.02.2023, a locurilor de consum NLC 4000933 și NLC 4000932 din str. Albișoara 38, mun. Chișinău, pentru datoriile acumulate la achitarea facturilor pentru energia electrică consumată.

Totodată, S.A. „Apă-Canal Chișinău” a fost atenționată de către Î.C.S. „Premier Energy” SRL despre necesitatea întreprinderii măsurilor necesare, în vederea evitării și prevenirii eventualelor consecințe negative în legătură cu deconectarea planificată a locurilor de consum menționate.

Potrivit informației prezentate de către operatorul de sistem Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A., sediul S.A. „Apă-Canal Chișinău” din str. Albișoara 38, mun. Chișinău (NLC 4000933 și NLC 4000932), este alimentat cu energie electrică de la două surse de alimentare: PDC13 cell1-PT-1094S2 și PDC13 cel57-PT-1094S1.

Urmare a acumulării datoriilor la plata pentru energia electrică consumată, la solicitarea furnizorului Î.C.S. „Premier Energy” SRL, operatorul de sistem Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A. a efectuat pe data de 05.01.2023 deconectarea locului de consum NLC 4000933 prin deconectarea transformatorului de forță T1 pe partea de tensiune înaltă.

La solicitarea furnizorului din 02.02.2023, prin intermediul echipei pentru intervenții operative, operatorul de sistem a verificat faptul deconectării transformatorului de forță T1 (NLC 4000933, DL 11889738) și a deconectat transformatorul de forță T2 (NLC 4000932, DL 11887947) pe partea de tensiune înaltă din str. Albișoara 38, mun. Chișinău.

În rezultatul deconectării blocului administrativ din str. Albișoara 38, mun. Chișinău, de la rețeaua de distribuție a energiei electrice, Primarul capitalei Ion CEBAN și Vice-primara Irina GUTNIC, au făcut anunțuri publice referitoare la faptul că, funcționarea sistemului public de aprovizionare cu apă va fi afectată, în special la consumatorii care locuiesc în sectoarele Telecentru și Botanica, pe motiv că pompele de la una dintre stațiile de pompare din zonă au fost deconectate. Ulterior, într-o postare pe rețelele de socializare, Primarul a îndemnat chișinăuienii să facă rezerve de apă.

Având în vedere atribuțiile de monitorizare și control exercitate în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – ANRE) s-a autosesizat cu privire la situația creată din data de 02.02.2023.

În scopul neadmiterii cazurilor de deconectare nejustificată de către SA „Apă-Canal Chișinău” a consumatorilor de la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, ANRE a inițiat verificarea activității licențiate realizate de către titularul de licență S.A. „Apă-Canal Chișinău” în partea ce ține de asigurarea respectării legislației în domeniu, în special a calității și continuității serviciului furnizat/prestat consumatorilor la data de 02.02.2023 în rezultatul deconectării pompelor la Stația de pompare a apei potabile „Botanica” și la Stația de pompare a apei potabile „Telecentru”. În acest sens, în conformitate cu art.7 alin.(2) lit. q) și art.9¹ din Legea nr.303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, art. 19 alin. (1) din Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08.06.2012, art. 15 din Legea cu privire la energetică nr. 174 din 21.09.2017, de către Directorul general, dl Veaceslav UNTILA, a fost emisă Delegația de control nr.03/2023 din 03.02.2023 (în continuare Delegație). La data de 03.02.2023 echipa de control

a fost prezentată conducerii S.A. „Apă-Canal Chișinău” de către directorul ANRE – Violina ȘPAC și Șeful Departamentului aprovizionare cu apă și canalizare – Alexandru MIJA.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) lit. d), q), s) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (în continuare Legea nr. 303/2013), ANRE monitorizează și controlează, în modul și în limitele stabilite de lege, respectarea de către titularii de licențe a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate; monitorizează și controlează, în modul și în limitele stabilite de lege, activitatea operatorilor care furnizează/prestează serviciul public la nivel de raion, municipiu și oraș, inclusiv respectarea de către aceștia a obligațiilor stabilite prin lege, licențe, regulamente și metodologii aprobate de ANRE, exercită alte funcții acordate prin lege în raport cu operatorii care își desfășoară activitatea la nivel de raion, municipiu și oraș.

Art. 19 din Legea nr. 303/2013, stabilește că apa potabilă distribuită consumatorilor trebuie să întrunească, la branșamentele acestora, condițiile de potabilitate prevăzute în normele tehnice și în reglementările legale în vigoare, precum și parametrii de debit și de presiune precizați în condițiile tehnice eliberate de către operator și în contractele de furnizare/prestare a serviciului respectiv.

Legea nr. 303/2013, stabilește obligațiile operatorului în raport cu consumatorii, astfel, în conformitate cu art. 15 alin. (2) lit. c) operatorul în raport cu consumatorii, este obligat să asigure funcționarea, la parametrii proiectați, a sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare, să respecte indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare stabiliți de autoritatea publică locală și să asigure continuitatea serviciului respectiv la punctul de delimitare a rețelelor la parametrii fizici și calitativi.

Perioada supusă controlului: 02.02.2023.

Scopul controlului a constat în verificarea activității licențiate realizate de către titularul de licență S.A. „Apă-Canal Chișinău” în partea ce ține de asigurarea respectării legislației în domeniu, în special a calității și continuității serviciului furnizat/prestat consumatorilor la data de 02.02.2023, prin prisma respectării actelor normative de reglementare, gestionarea situațiilor de criză conform instrucțiunilor de prevenire și lichidare a avariilor de către S.A. „Apă-Canal Chișinău” în calitate de operator al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, condițiilor licenței eliberate de ANRE. Astfel, echipa de control a examinat:

- ✓ asigurarea de către operator a fiabilității și continuității furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;
- ✓ modalitatea dirijării și controlului parametrilor la instalațiile și echipamentul aferent furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

II. PREZENTARE GENERALĂ

S.A. „Apă-Canal Chișinău” a fost înființată și înregistrată la 17 septembrie 1997, prin reorganizarea Întreprinderii de Stat Regia Apă-Canal, fiind succesoarea de drepturi și obligații patrimoniale primite. După forma de organizare este societate pe acțiuni, al cărui acționar unic este autoritatea publică locală (Consiliul municipal Chișinău).

Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare se furnizează/prestează prin crearea și exploatarea unei infrastructuri tehnico-edilitare specifice, denumită sistem public de alimentare cu apă și de canalizare.

Activitatea de bază a S.A. „Apă-Canal Chișinău” este furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare la nivel de municipiu și oraș în conformitate cu prevederile Legii nr.303/2013 și a condițiilor licenței (Licența Seria AC nr. 000514 din 29.05.2015), până la locurile de consum al consumatorilor municipiului Chișinău și orașului Ialoveni.

În vederea asigurării continuității și funcționării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, autoritățile publice locale a mun. Chișinău și a orașului Ialoveni au încheiat cu S.A. „Apă-

Canal Chişinău” contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nr.94 din 13.03.2015 (valabil pe un termen de 12 ani) și contractul nr.592 din 14.11.2018 (valabil pe un termen de 12 ani).

Activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este realizată prin infrastructura tehnico-edilitară transmisă în gestiune de către Consiliul municipal Chişinău și Consiliul orăşenesc Ialoveni destinată pentru captarea, tratarea, transportul, pomparea, distribuția apei potabile și colectarea, pomparea, epurarea apelor uzate.

În activitatea sa, operatorul S.A. „Apă-Canal Chişinău” gestionează următoarele stații de pompare:

Tabelul 1. Stațiile de pompare a apei potabile

Nr. crt.	Denumirea stației	Adresa	Cu personal/fără	Orarul de lucru la personalului
1	2	3	4	5
1.	Stația de pompare a apei potabile „Independenței”	str. Valea Crucii, 8/1	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
2.	Stația de pompare a apei potabile „Valea Dicescu”	str. Lomonosov, 28	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
3.	Stația de pompare a apei potabile „Buiucani”	str. I. Pelivan, 2	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
4.	Stația de pompare a apei potabile „Telecentru”	str. Hîncești, 59A	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
5.	Stația de pompare a apei potabile „Schinoasa”	str. Spicului, 16	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
6.	Stația de pompare a apei potabile „Balişevsk”	str. Albișoara, 25/1	Cu personal	Tura de zi 07:00-19:00
7.	Stația de pompare a apei potabile „Ghidighici”	str. Feroviarilor, 1/5	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
8.	Stația de pompare a apei potabile „Tohatin”	com. Tohatin	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
9.	Stația de pompare a apei potabile „Codru”	șos. Muncești, 776	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
10.	Rezervoarele de apă potabilă „Rezervoarele de sus”	bd. Dacia, 800/3	Fără personal	
11.	Stația de pompare a apei potabile „Burcuta”	șos. Muncești, 799/4	Fără personal	
12.	Stația de pompare a apei potabile „Petricani”	str. Petricani, 27	Cu personal	Tura de zi 07:00-19:00
13.	Stația de pompare „Contrarezervoare Sîngera”	or. Sîngera, str. Tineretului, 8	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
14.	Stația de pompare a apei potabile „Ciocana”	str. Vaslui, 16	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
15.	Stația de pompare a apei potabile „Stăuceni”	com. Stăuceni, str. Industrială, 11	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
16.	Rezervorul de apă potabilă „Timiș”	str. Timiș, 46	Fără personal	
17.	Stația de pompare a apei potabile „Botanica”	str. Grenoble, 205	Cu personal	Tura de zi 07:00-19:00

18.	Stația de pompare a apei potabile „Universitatea Agrară”	str. Mircești, 15	Cu personal	Tura de zi 07:00-19:00
19.	Stația de pompare a apei potabile „Aeroport”	bd. Dacia, 80/9	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
20.	Stația de pompare a apei potabile „Colonița”	com. Colonița	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
21.	Stația de pompare a apei potabile „Cartușa”	or. Durlești, str. Atelierilor, 25	Cu personal	Tura de zi 08:00-20:00 Tura de noapte 20:00-08:00
22.	Stația de pompare a apei potabile „Gribov”	or. Durlești, str. Păcii, 67	Cu personal	Tura de zi 07:00-19:00
23.	Stațiile hidrofor – 86 un.	or. Chișinău, com. Cruzești, com. Grătiești, or. Sîngera	Fără personal	

Sursă: S.A. „Apă-Canal Chișinău”

Referitor la instalația electrică de utilizare (în continuare – IEU) a sediului din mun. Chișinău, str. Albișoara, 38, relatăm că, conform actelor de delimitare (fără număr) pentru locurile de consum nr. 4000932, nr. 4000933, imobilul este alimentat cu energie electrică de la postul de transformare (în continuare – PT) nr. 1094, care dispune de două transformatoare de putere 1T, $S_n=400$ kVA și 2T, $S_n=630$ kVA. Alimentarea PT-1094 pe nivelul de tensiune medie ($U=10$ kV) este asigurată prin liniile electrice în cablu de la punctul de distribuție PD-67 și punctul de distribuție central PDC-13, din proprietatea operatorului de sistem.

Schema electrică de conexiuni în instalația de distribuție (în continuare – ID) 0,4 kV a PT-1094 este executată cu două secții de bare colectoare.

Pentru asigurarea continuității în alimentarea cu energie electrică, transferul alimentării cu energie electrică a IEU de la o sursă la alta (1T la 2T și invers) în ID-0,4 kV a PT-1094 este realizat prin intermediul sistemului de anclanșare automată a rezervei (AAR) pe baza dispozitivului PC80-MABP.

Puterea sumară a receptoarelor electrice de categoria I de alimentare cu energie electrică din sediu, conform Notei informative elaborate de Ilie Trifan, Șef departament energetic din cadrul S.A. „Apă-Canal Chișinău”, este $P_{\Sigma}=40$ kW (receptoare din secția IT $P=30$ kW, receptoare din cadrul dispeceratului $P=10$ kW).

III. CONSTATĂRI

3.1. Cercetarea cauzelor deconectării pompelor de la stația de pompare a apei potabile „Botanica”

În vederea exercitării atribuțiilor ce rezultă din delegație, echipa de control s-a deplasat la sediul operatorului amplasat la adresa mun. Chișinău, str. Albișoara 38, în vederea verificării respectării de către operator a legislației în domeniu, în special a calității și continuității serviciului furnizat/prestat consumatorilor și proceselor privind gestionarea situațiilor de criză, generate de deconectarea energiei electrice la sediul central.

După prezentarea delegației și echipei de control, din partea operatorului, au fost delegate persoanele responsabile de conlucrarea cu echipa de control, în persoana Dlui Ghenadie PÎRȚU (Director operare și mentenanța rețelelor) și Dl Vitalie PONOMARENCO (șeful Departamentului Dispecerat).

La prima etapă, echipa de control, a discutat cu persoanele responsabile delegate, referitor la acțiunile întreprinse de către S.A. „Apă-Canal Chișinău”, urmare a deconectării blocului administrativ de la rețeaua de distribuție a energiei electrice.

Din declarațiile personalului S.A. „Apă-Canal Chișinău”, la data de 02.02.2023, aproximativ la ora 09:00, operatorul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare a fost notificat de

către Î.C.S. „Premier Energy” SRL cu privire la deconectarea blocului administrativ (str. Albișoara 38) de la rețeaua de distribuție a energiei electrice.

Conform ordinului de deconectare a instalației de utilizare a consumatorului noncasnic nr. 11887947 a SA „Premier Energy Distribution”, locul de consum din str. Albișoara 38, mun. Chișinău a fost deconectat la ora 10:45.

De menționat că, în blocul administrativ din str. Albișoara 38 este amplasat și Departamentul dispecerat al S.A. „Apă-Canal Chișinău” împreună cu infrastructura centrului de date (serverele sistemului SCADA), infrastructura de comunicații și stațiile de lucru.

Conform relatărilor reprezentanților S.A. „Apă-Canal Chișinău”, urmare a deconectării energiei electrice, la blocul administrativ al operatorului a fost afectată funcționarea infrastructurii centrului de date și stațiile de lucru ale Departamentului Dispecerat, în rezultatul căruia, sistemul SCADA care asigură monitorizarea și transferul de date dintre instalațiile și utilajul sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare, nu a putut fi utilizat.

Deși, SCADA reprezintă doar un sistem de monitorizare și analiză a parametrilor operativi a proceselor de alimentare cu apă a consumatorilor și proceselor energetice, urmărirea operativă, gestionarea evenimentelor, arhivarea, reglarea bilanțurilor energetice, analiză postavarie, colectarea automatizată a informației privind funcționarea obiectivelor din sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit relatărilor Șefului Departamentului Dispecerat al S.A. „Apă-Canal Chișinău”, în jurul orei 11:00, de către acesta a fost dată dispoziția cu privire la deconectarea stației de pompare a apei potabile „Botanica”, amplasată la adresa mun. Chișinău, str. Grenoble 205, chiar dacă energia electrică a fost deconectată doar la blocul administrativ. Potrivit explicațiilor verbale a persoanelor responsabile, deconectarea a fost impusă de necesitatea evitării posibilelor situații de avarii, în lipsa informației operative privind recepționarea parametrilor tehnici a instalației (stației de pompare a apei potabile „Botanica”) prin intermediul SCADA.

De menționat, că în cadrul discuțiilor cu reprezentanții delegați din partea operatorului și în urma întrebărilor adresate de către echipa de control, ultimii au relatat că, urmare a deconectării energiei electrice, SCADA a mai funcționat aproximativ 40 minute.

În același timp, de către reprezentanții operatorului a fost relatat faptul că la stația de pompare a apei potabile „Botanica”, nu există personal de serviciu (mașinist) care ar monitoriza funcționarea stației de pompare și ar transmite datele reale cu privire la parametri prestabiliți. De asemenea, a mai fost comunicat faptul că alte stații de pompare aflate în gestiunea operatorului – nu au fost deconectate pe perioada lipsei energiei electrice la blocul administrativ din str. Albișoara, 38.

În scopul verificării declarațiilor persoanelor responsabile din cadrul S.A. „Apă-Canal Chișinău”, în aceeași zi, echipa de control împreună cu reprezentanții operatorului au efectuat o vizită la stația de pompare a apei potabile „Botanica”, pentru a verifica modalitatea de funcționare a acesteia.

Urmare a inspecției obiectivului SP „Botanica”, a fost stabilit că, la stația respectivă, monitorizarea și dirijarea parametrilor de funcționare a acesteia, în intervalul de timp 07:00 – 19:00 (zilnic) este asigurată de un mașinist, în corespundere cu fișa de post Cod: FPDSPAS-32 aprobată la 28.11.2018, care la momentul verificării activa în conformitate cu graficul de lucru stabilit, fapt confirmat și prin lista stațiilor de pompare prezentată ulterior de către operator.

La fața locului, echipa de control a ascultat mașinistul (persoana de serviciu) care activa la acel moment la SP Botanica. Ultimul a relatat că, dispoziția de deconectare a SP „Botanica” a fost recepționată prin telefon de la inginerul de tură din cadrul Departamentului Dispecerat, iar la ora 11:30, stația de pompare a fost deconectată. De notat faptul că, cele relatate de mașinist, se confirmă și prin înscrisurile din Registrul de evidență a funcționării SP „Botanica”, în care este indicată ora deconectării și conectării stației de pompare. De asemenea, mașinistul de la stația de pompare a apei potabile a comunicat că, monitorizarea parametrilor de presiune a apei este posibilă în lipsa SCADA. Astfel, cele relatate de către șeful Departamentului Dispecerat, precum că, în lipsa funcționării SCADA la stația de pompare nu pot fi monitorizați parametrii de presiune a apei, fapt ce poate duce la avarii, nu corespunde realității.

De asemenea, ținem să menționăm că urmare a unei solicitări, din partea echipei de control de prezentare a explicațiilor în formă scrisă de către dl Vitalie PONOMORENCO la un șir de întrebări ce țin de obiectul controlului, prin scrisoarea nr. 01-2817 din 20.02.2023, de către Directorul general interimar al S.A. „Apă-Canal Chișinău” a fost comunicat că, SP „Botanica” a fost deconectată ziua, în vederea efectuării lucrărilor de verificare a parametrilor de presiune în cazul alimentării de la SP „Telecentru”.

Având în vedere faptul că echipa de control a fost obstrucționată în efectuarea controlului, prin faptul că explicațiile solicitate de la Șeful Departamentului Dispecerat au fost oferite de către Directorul general interimar, s-a impus necesitatea audierii propriu-zise a dlui Vitalie PONOMARENCO, în calitate de specialist, motiv pentru care, prin scrisoarea nr. 05-02/796 din 28.02.2023, s-a solicitat delegarea acestuia la sediul ANRE, pentru a fi audiat în calitate de specialist.

În acest sens, la data de 01.03.2023, dl Vitalie PONOMORENCO a fost audiat de către echipa de control a ANRE în cadrul căreia a declarat faptul că, în ziua în care a fost deconectată energia electrică la sediul central al S.A. „Apă-Canal Chișinău”, echipa Departamentului Dispecerat și Șeful rețelelor de apă au evaluat situația creată și au hotărât să deconecteze stația de pompare a apei potabile Botanica, și să alimenteze consumatorii de la stația de pompare a apei potabile Telecentru. Tot de către dl. Vitalie PONOMARENCO a fost declarat faptul că, indicația de deconectare a fost dată de către acesta, decizia fiind luată de sinestătător, cu informarea ulterioară a Directorului de ramură. În același timp, a fost explicat de către dl Vitalie PONOMARENCO faptul că, deconectarea a avut loc ziua, pentru a verifica posibilitatea alimentării pe timp de noapte și a fost verificat dacă aceiași presiune vine din zona SP Telecentru.

La acest aspect, echipa de control relevă faptul că, dacă la data efectuării controlului la oficiul central al operatorului, în calitate de motiv al deconectării a servit faptul nefuncționării sistemului SCADA și evitarea situațiilor de avarie, ulterior de către șeful Departamentului Dispecerat a fost declarat că decizia de deconectare a stației a fost luată din alt motiv.

De asemenea, dl Vitalie PONOMARENCO a declarat că până la luarea deciziei de deconectare a SP Botanica nu au fost încălcați parametrii hidraulici.

Totodată, echipa de control reține faptul că decizia de deconectare a SP Botanica a fost luată fără a fi analizați toți factorii care pot determina punerea în pericol a fiabilității și continuității funcționării obiectului menționat.

Astfel, echipa de control constată că declarațiile persoanelor responsabile din cadrul S.A. „Apă-Canal Chișinău” sunt contradictorii. Respectiv, argumentele care au stat la baza deciziei de deconectare a stației de pompare a apei potabile „Botanica” nu sunt clare, întrucât S.A. „Apă-Canal Chișinău” nu a putut prezenta o poziție unică și justificată cu privire la acest aspect.

3.2. Analiza circumstanțelor deconectării pompelor în baza materialelor prezentate de operatorul S.A. „Apă-Canal Chișinău”

Stația de pompare a apei potabile „Botanica” din str. Grenoble, 205, mun. Chișinău funcționează în regim automat prin intermediul convertizorului de frecvență și a traductorilor de presiune instalați pe conductele de aspirație și refulare a pompelor, reprezentate în fig. 1.

Fig. 1. Pompele, convertizorul de frecvență, panoul de monitorizare a parametrilor de la SP „Botanica”

Presiunile de lucru sunt setate la convertizorul de frecvență conform hărților de regim. În camera mașinistului sunt panouri de vizualizare a parametrilor de funcționare (presiunea de lucru) a stației de pompare reprezentate în fig. 1. Mașinistul conform atribuțiilor de serviciu, este obligat să mențină regimul stabilit de funcționare a stației de pompare (pct. 3.1. din fișa postului, Cod:FPDSPPAS-32) și la fiecare oră să înregistreze parametrii stației de pompare în rubricile Registrului de evidență a funcționării SP „Botanica” (pct. 3.3 din fișa postului Cod:FPDSPPAS-32). Parametrii de funcționare din Registrul de evidență a funcționării stației de pompare sunt prezentați în Tabelul nr. 2 și Tabelul nr. 3.

Tabelul 2. Parametrii de funcționare a stației de pompare „Botanica” din data de 01.02.2023

Ora	Presiunea aspirație, Bar	Presiunea refulare, Bar	Presiunea rețea, Bar	Puterea pompă, kWh	Frecvența convertizor, Hz
7	-	-	-	-	-
8	4,7	6,0	6,0	2,5	26,5
9	4,7	6,0	6,03	2,7	30
10	4,7	6,0	6,04	3,0	29,9
11	4,7	6,0	6,05	3,1	27,3
12	4,7	6,0	6,09	3,2	27,6
13	4,7	6,0	6,04	3,2	27,8
14	4,7	6,0	6,03	3,0	30
15	4,7	6,0	6,01	3,3	28,1
16	4,7	6,0	6,05	3,2	27,3
17	4,7	6,0	6,04	3,1	27,8
18	4,7	6,0	6,0	2,4	26,1
19	4,7	6,0	6,03	2,9	27,9

Sursă: Registrul de evidență a funcționării SP „Botanica”

Tabelul 3. Parametrii de funcționare a stației de pompare „Botanica” din data de 02.02.2023

Ora	Presiunea aspirație, Bar	Presiunea refulare, Bar	Presiunea rețea, Bar	Puterea pompă, kWh	Frecvența convertizor, Hz
7	4,8	6,0	6,04	2,1	24,8

8	4,7	6,0	6,03	2,9	26,5
9	4,7	6,0	6,04	3,1	30
10	4,7	6,0	6,07	3,2	29,9
11	4,7	6,0	6,05	3,2	27,8
12	4,6	6,0	4,44		
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19	4,7	6,0	6,08	3,4	28,1

Sursă: Registrul de evidență a funcționării SP „Botanica”

Stația de pompare a apei potabile este conectată la sistemul SCADA, care este monitorizată de la distanță de personalul Departamentului Dispecerat din cadrul S.A. „Apă-Canal Chișinău”. Parametrii de funcționare a stației de pompare sunt stocați în baza de date a sistemului SCADA și sunt prezentați în Tabelul nr.4 și Tabelul nr. 5.

Tabelul 4. Parametrii de funcționare a stației de pompare „Botanica” SP 17 din data de 01.02.2023

Data	Timpul	Aspirație 1Pa-4, Bar	Refulare Zona 4A-1, Pr 4A-2, Bar	Refulare Zona 4A-1, Pr 4A-2, Bar	Consum energie activă, kWh
01.02.2023	00:00:00	4,53	5,91	5,11	3,21
01.02.2023	01:00:00	4,54	5,92	4,73	3,62
01.02.2023	02:00:00	4,54	5,92	4,74	3,48
01.02.2023	03:00:00	4,54	5,93	5,13	2,88
01.02.2023	04:00:00	4,54	5,92	5,51	2,35
01.02.2023	05:00:00	4,54	5,93	5,64	2,28
01.02.2023	06:00:00	4,53	5,92	6,07	2,24
01.02.2023	07:00:00	4,54	5,92	5,98	2,90
01.02.2023	08:00:00	4,54	5,92	6,0	2,59
01.02.2023	09:00:00	4,54	5,92	5,99	2,73
01.02.2023	10:00:00	4,54	5,92	6,0	2,59
01.02.2023	11:00:00	4,54	5,92	6,0	2,59
01.02.2023	12:00:00	4,52	5,90	6,0	2,74
01.02.2023	13:00:00	4,54	5,92	6,01	2,60
01.02.2023	14:00:00	4,54	5,92	6,03	2,57
01.02.2023	15:00:00	4,54	5,92	6,03	2,72
01.02.2023	16:00:00	4,54	5,92	6,01	2,63
01.02.2023	17:00:00	4,53	5,92	6,00	2,78
01.02.2023	18:00:00	4,54	5,92	5,99	2,94
01.02.2023	19:00:00	4,54	5,92	5,97	3,09
01.02.2023	20:00:00	4,54	5,92	5,96	3,26
01.02.2023	21:00:00	4,54	5,92	5,96	3,26
01.02.2023	22:00:00	4,54	5,92	5,71	3,22
01.02.2023	23:00:00	4,54	5,92	5,50	3,13
Minimum		4,52	5,90	4,73	2,24
Medie		4,54	5,92	5,75	2,85
Maximum		4,54	5,93	6,07	3,62

Sursă: Raport zilnic de evidență a parametrilor de funcționare a SP „Botanica”, SCADA

Tabelul 5. Parametrii de funcționare a stației de pompare „Botanica” SP17 din data de 02.02.2023

Data	Timpul	Aspirație 1Pa-4, Bar	Refulare 4A-1, Pr 4A-2, Bar	Refulare 4A-1, Pr 4A-2, Bar	Consum energie activă, kWh
02.02.2023	00:00:00	4,53	5,91	5,11	3,45
02.02.2023	01:00:00	4,54	5,92	4,73	3,84
02.02.2023	02:00:00	4,54	5,92	4,74	3,77
02.02.2023	03:00:00	4,54	5,93	5,13	3,16
02.02.2023	04:00:00	4,54	5,92	5,51	2,56
02.02.2023	05:00:00	4,54	5,93	5,65	2,46
02.02.2023	06:00:00	4,54	5,92	6,07	2,42
02.02.2023	07:00:00	4,54	5,92	5,97	3,20
02.02.2023	08:00:00	4,54	5,92	5,99	2,98
02.02.2023	09:00:00	4,54	5,92	5,99	3,05
02.02.2023	10:00:00	4,53	5,92	5,99	2,51
02.02.2023	11:00:00				
02.02.2023	12:00:00				
02.02.2023	13:00:00				
02.02.2023	14:00:00				
02.02.2023	15:00:00				
02.02.2023	16:00:00				
02.02.2023	17:00:00				
02.02.2023	18:00:00				
02.02.2023	19:00:00				
02.02.2023	20:00:00	4,53	5,92	5,95	1,45
02.02.2023	21:00:00	4,53	5,92	5,96	3,33
02.02.2023	22:00:00	4,53	5,91	5,70	3,23
02.02.2023	23:00:00	4,53	5,92	5,50	3,05
Minimum		4,53	5,91	4,73	1,45
Medie		4,54	5,92	5,60	2,97
Maximum		4,54	5,93	6,07	3,84

Sursă: Raport zilnic de evidență a parametrilor de funcționare a SP „Botanica”, SCADA

Tabelul 6. Parametrii de funcționare a stației de pompare „Telecentru” SP16 din data de 02.02.2023

Data	Timpul	Aspirație DN 500 zona III, Pad-8, Bar	Zona 4- 1, Pr 7, Bar	Zona 4- 2, Pr 8, Bar	Zona 4A- 1, Pr 11, Bar	Zona 4A- 2, Pr 10, Bar	Putere, kW
02.02.2023	00:00:00	0,53	3,82	4,19	6,01	5,99	211,07
02.02.2023	01:00:00	0,53	4,26	4,65	6,01	5,99	205,75
02.02.2023	02:00:00	0,53	4,62	5,02	6,01	5,99	202,16
02.02.2023	03:00:00	0,53	4,75	5,16	6,01	5,99	200,34
02.02.2023	04:00:00	0,53	4,70	5,11	6,01	5,99	205,26
02.02.2023	05:00:00	0,53	4,21	4,60	6,02	6,0	214,64
02.02.2023	06:00:00	0,53	3,69	4,04	6,02	6,02	246,65
02.02.2023	07:00:00	0,53	3,79	4,14	6,02	6,02	242,48
02.02.2023	08:00:00	0,53	3,80	4,14	6,02	6,01	228,43
02.02.2023	09:00:00	0,53	3,48	3,68	6,02	6,01	224,35

02.02.2023	10:00:00	0,53	3,90	0,45	6,02	6,02	237,49
02.02.2023	11:00:00	0,53	3,90	0,45	6,02	6,02	237,49
02.02.2023	12:00:00	0,53	3,90	0,45	6,02	6,02	237,49
02.02.2023	13:00:00	0,53	3,90	0,45	6,02	6,02	237,49
02.02.2023	14:00:00	0,53	3,90	0,45	6,02	6,02	237,49
02.02.2023	15:00:00	0,53	3,90	0,45	6,02	6,02	237,49
02.02.2023	16:00:00	0,53	3,90	0,45	6,02	6,02	237,49
02.02.2023	17:00:00	0,53	3,90	0,45	6,02	6,02	237,49
02.02.2023	18:00:00	0,53	3,90	0,45	6,02	6,02	237,49
02.02.2023	19:00:00	0,53	3,90	0,45	6,02	6,02	237,49
02.02.2023	20:00:00	0,53	3,78	4,13	6,02	6,0	242,19
02.02.2023	21:00:00	0,53	3,77	4,13	6,02	6,0	239,87
02.02.2023	22:00:00	0,53	3,77	4,13	6,02	5,99	222,64
02.02.2023	23:00:00	0,53	3,77	4,13	6,01	5,99	212,79
Minimum		0,53	3,48	0,45	6,01	5,99	200,34
Medie		0,53	3,97	2,74	6,02	6,01	228,06
Maximum		0,53	4,75	6,02	6,02	6,02	246,65

Sursă: Raport zilnic de evidență a parametrilor de funcționare a SP „Telecentru”, SCADA

Analizând parametrii de funcționare prezentați în Tabelele 2-5, constatăm că stația de pompare a apei potabile „Botanica” funcționa în regim normal, stabil din punct de vedere hidraulic în corespundere cu parametrii prestabiliți.

Conform înscrisurilor din registrul de evidență a funcționării stației de pompare, aceasta a fost deconectată la ora 11:30 la data de 02.02.2023 de către mașinist, în corespundere cu dispoziția inginerului de tură din cadrul Departamentul Dispecerat.

Deconectarea energiei electrice la blocul administrativ al S.A. „Apă-Canal Chișinău” din str. Albișoara 38, a dus la deconectarea sistemului SCADA, iar drept consecință, vizualizarea parametrilor de funcționare a tuturor stațiilor de pompare prezentate în tab. 1 de către Departamentul Dispecerat nu a fost posibilă prin intermediul sistemului informațional. Cu toate acestea, având în vedere faptul că la stația de pompare activa personal de serviciu, se constată faptul că monitorizarea și controlul funcționării instalațiilor de pompare și parametrii acestora, putea fi efectuată. Operatorul prin scrisoarea 01-2817 din 20.02.2023 a informat ANRE, că la moment S.A. „Apă-Canal Chișinău” nu are posibilitatea de a transmite comenzi către obiectele din SCADA și doar există posibilitatea monitorizării obiectivelor din SCADA.

De menționat că, presiunea la aspirația stației de pompare, până la deconectarea pompei se menținea în limitele de 4,7 Bar (valoarea presiunii prestabilite în schema SP „Botanica” din SCADA - 4,5 Bar). Din informația din registrul de evidență a parametrilor de funcționare a SP „Botanica” și informația furnizată din rapoartele SCADA se atestă că presiunea la aspirația stației de pompare nu a scăzut de 4,5 Bar.

La fel, presiunile în conducta de refulare și în rețeaua de apă potabilă la ieșirea din stația de pompare se mențineau în limitele 6,0 Bar și respectiv 6,04 Bar, astfel toți parametrii erau în limitele celor prestabiliți, nefiind atestat pericolul generării situațiilor de avarie.

Datele din registrul de evidență din 02.02.2023 au fost comparate cu datele din data de 01.02.2023, când stația de pompare a apei potabile „Botanica” a funcționat în regim normal, nefiind constatate abateri esențiale a valorilor de presiuni.

La data de 06.02.2023, prin Nota de serviciu cu nr. 995 și prin Nota de serviciu suplimentară la nr. 995 din data de 09.02.2023, șeful echipei de control Vitalie RAȚĂ a solicitat operatorului S.A. „Apă-Canal Chișinău” prezentarea mai multor materiale și a „Copiei hărților tehnologice care indică presiunile de lucru (absorbție, refulare) a stațiilor de pompare a apei potabile „Botanica”, „Telecentru” și presiunile critice care deconectează automat pompele (presiunea absorbție minimă, presiunea refulare maximă). Informația solicitată nu a fost prezentată de operator în scrisorile cu nr.

01-2252 din 07.02.2023 și nr.01-2380 din 10.02.2023, fapt care constituie obstrucționare a controlului efectuat de către ANRE.

La data de 16.02.2023 prin scrisoarea cu nr. 05-03/668, ANRE a solicitat repetat prezentarea materialelor și a „Copiei hărților tehnologice care indică presiunile de lucru (absorbție, refulare) a stațiilor de pompare a apei potabile „Botanica”, „Telecentru” și presiunile critice care deconectează automat pompele (presiunea absorbție minimă, presiunea refulare maximă).

În acest context, la data de 20.02.2023 prin scrisoarea cu nr. 01-2819 S.A. „Apă-Canal Chișinău” a prezentat „copia Notei de serviciu cu privire la aprobarea regimurilor de lucru a stațiilor de pompare” în care se regăsesc și datele de regim a stațiilor de pompare a apei potabile „Botanica” și „Telecentru”. Conform datelor prezentate, presiunea la ieșirea din SP „Botanica” este stabilită în valoare de 6,0 atm, timpul de funcționare a stației este 24 ore. Pentru SP „Telecentru” presiunea de ieșire la zona IV „a” este stabilită în valoare de 6,1 atm și la zona IV este stabilită în valoare de 4,0 atm, timpul de funcționare a stației este 24 ore.

Prin urmare, în baza datelor din harta de regim, echipa de control constată, că la SP „Botanica” parametrii la ieșirea din stația de pompare, la data de 01.02.2023 și la data 02.02.2023 (până la deconectarea pompelor), erau respectați.

Totodată, constatăm că în Nota de serviciu cu privire la aprobarea regimurilor de lucru a stațiilor de pompare nu sunt indicate presiunile minime calculate la aspirația pompelor, presiuni care sunt importante în asigurarea funcționării fiabile a sistemului hidraulic a rețelelor publice de alimentare cu apă.

Din analiza datelor reprezentate în Tabelul 6, constatăm că la refularea SP „Telecentru” zona IV direcția Pr-8, la data de 02.02.2023 în intervalul orelor 10:00-19:00, presiunea a fost de 0,45 bar, fapt ce atestă o încălcare a regimului hidraulic pe direcția menționată. Această scădere a presiunii în rețeaua publică de apă coincide cu perioada deconectării SP „Botanica”.

Totodată, din datele prezentate de operator în rapoartele zilnice din data de 02.02.2023 privind parametrii de funcționare a SP „Botanica” (Tabelul nr. 5) și SP „Telecentru” (Tabelul nr. 6), ANRE constată existența unei bănuieli rezonabile cu privire la manipularea datelor din sistemul SCADA, întrucât în Tabelul nr. 5, în intervalul 11:00 - 19:00 nu au fost înregistrați parametrii de presiune din motivul lipsei tensiunii la blocul administrativ, însă în Tabelul nr. 6, parametrii au fost înregistrați. În acest sens, nu este clar cum sistemul a înregistrat datele pentru Tabelul nr. 6 în contextul în care se invocă nefuncționarea sistemului.

Fiind audiat la data de 01.03.2023, dl. Ghenadie PÎRȚU, Director operarea și mentenanța rețelelor a comunicat faptul că, după examinarea respectivei probleme cu specialiștii SCADA, nu a putut fi identificat motivul lipsei informației respective.

De notat că, încetarea vizualizării parametrilor de funcționare a stațiilor de pompare nu constituie temei pentru a deconecta stația de pompare a apei potabile „Botanica”, fără a lua în considerare toți parametrii de funcționare a stației și a parametrilor hidraulici ai sistemului în întregime. Mai mult ca atât, funcționarea stației era asistată de mașinist și prin intermediul mijloacelor de comunicare, legătura cu personalul dispeceratului fiind posibilă. Conform pct. 3.4. din fișa de post a mașinistului (Cod:FPDSPPAS-32), mașinistul este obligat să comunice operativ inginerului OCP și Departamentul Dispecerat informația despre funcționarea agregatelor.

Conform datelor din registrul de evidență a funcționării SP „Botanica”, ultima înscriere a parametrilor a fost la ora 12:00, unde se observă o diminuare a presiunii în rețea până la 4,44 Bar.

De menționat că, pe perioada deconectării pompelor, mașinistul SP nu a înregistrat parametrii din conducta de aspirație și rețeaua de apă potabilă la ieșirea din stația de pompare. Astfel, nu este clar, dacă pe perioada deconectării pompelor, mașinistul a luat legătura cu inginerul OCP al Departamentului Dispecerat pentru a raporta parametrii la intrarea și ieșirea din stația de pompare a apei potabile.

Stația de pompare a apei potabile „Botanica” este destinată pentru repomparea apei și menținerea presiunii în zona cu clădiri multietajate, care asigură presiunea la consumatorii etajelor superioare. Stația de pompare este conectată în schema inelară a rețelelor publice de apă potabilă. În consecință, la deconectarea SP, persistă riscul ca etajele superioare la blocurile mai înalte de 9 etaje

din zona de acțiune a stației de pompare a apei potabile „Botanica” să nu dispună de serviciu public calitativ și cantitativ.

În scrisoarea cu nr. 01-2817 din 20.02.2023 prezentată de S.A. „Apă-canal Chișinău”, operatorul menționează că, „*Deconectarea altor stații, cu personal de serviciu nu a fost planificată. Monitorizarea fiind efectuată prin legătura telefonică mobilă cu personalul de serviciu*”. Din analiza materialelor prezentate, echipa de control constată inconsecvența operatorului în adoptarea deciziei de deconectare a SP „Botanica” pe motivul lipsei personalului de serviciu pe timp de noapte, în contextul în care, conform tabelului nr. 1 din prezentul Raport, operatorul dispune de cinci stații de pompare a apei potabile asistate de personal în intervalul de timp 07:00-19:00, dintre care a fost deconectată doar SP „Botanica”.

De menționat că, în cadrul audierii din 01.03.2023 dl Vitalie PONOMARENCO a declarat că în cazul în care în urma monitorizării funcționării stațiilor de pompare fără personal prin intermediul SCADA observă abateri de la parametrii stabiliți, există echipa de intervenție în cadrul Dispeceratului care se deplasează la fața locului pentru stabilirea și remedierea situației de avariere.

Potrivit explicațiilor din data de 20.02.2023, prezentate de operator prin scrisoarea nr. 01-2817, deconectarea neplanificată a fost realizată pe timp de zi „în vederea efectuării lucrărilor de verificare a parametrilor de presiune în cazul alimentării de la SP „Telecentru” în scopul evitării posibilelor avarii”. Probe confirmative cu privire la rezultatele acestui „exercițiu” nu au fost prezentate, însă, conform celor relatate de operator, verificarea parametrilor de presiune nu a fost posibilă din cauza deconectării energiei electrice la blocul administrativ și nefuncționarea SCADA, respectiv acest exercițiu la acel moment era inoportun.

Analizând lista avariilor înregistrate la rețelele de apeduct la data de 02.02.2023 constatăm că în zona de acțiune a stației de pompare a apei potabile „Botanica” nu au fost înregistrate avarieri sau lucrări planificate care să necesite deconectarea unor tronsoane de rețea a apei potabile.

Totodată, conform înscrisurilor din registrul de evidență a funcționării stației de pompare a apei potabile Botanica, aceasta a fost reconectată la data de 02.02.2023, ora 18:30, de către mașinistul stației de pompare, iar la ora 19:00 stația funcționa la parametrii prestabiliți. În același context, echipa de control constată că reconectarea SP Botanica a avut loc după reconectarea la rețeaua electrică de distribuție a sediului central al SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt confirmat prin scrisoarea SRL „Premier Energy” nr. 0505/019531-20230207, în care se menționează că locurile de consum NLC 4000932 și NLC 4000933 au fost reconectate la rețeaua electrică în aceeași zi la ora 18:16.

3.3. Analiza circumstanțelor utilizării sursei autonome de energie electrică

Pentru alimentarea cu energie electrică a sediului situat la adresa mun. Chișinău, str. Albișoara 38, de către SA „Apă-Canal Chișinău” a fost utilizată centrala electrică mobilă de tip „Polyma” cu puterea $S_n=440$ kVA.

Conform informației prezentate de operator prin scrisoarea cu nr. 01-2777 din 20.02.2023 centrala electrică mobilă de tip „Polyma” cu puterea $S_n=440$ kVA a fost transmisă SA „Apă-Canal Chișinău” în baza scrisorii Guvernului Republicii Moldova nr. 1144-2374 din 08.11.2001 în calitate de ajutor umanitar.

Deservirea sursei autonome de energie electrică este efectuată de mașiniștii Valeriu CHIRILOV și Leonid PREPELIȚĂ, atestați conform procesului verbal nr. 95 din 22.12.2022 al ședinței comisiei de calificare pentru atestarea muncitorilor privind admiterea către deservirea tehnică a centralelor cu cogenerare a SRL „Centrul de instruire și producție”.

Conform extrasului din registrul de evidență a lucrărilor executate în baza autorizațiilor de lucru și dispozițiilor de lucru s-a stabilit că, lucrările de conectare a centralei electrice mobile de tip „Polyma” cu puterea $S_n=440$ kVA la întrerupătoarele cu pârghii nr. 6, 18 din ID-0,4 kV a PT-1094 a fost efectuate în baza dispoziției de lucru nr. 40 din 02.02.2023, emisă de Grigore ODAJIU, grupa de securitate electrică V. Totodată s-a constatat că, în registru nu sunt efectuate înscrierile aferente finalizării lucrărilor.

Conectarea manuală a centralei electrice mobile „Polyma” este executată în lipsa dispozitivelor de blocaj între aparatele de comutație, care exclud posibilitatea de apariție simultană a tensiunii în instalația de utilizare și în rețeaua electrică a operatorului de sistem. Reieșind din faptul că, la solicitarea ANRE, responsabilii de la S.A. „Apă-Canal Chișinău” au prezentat doar procesele-verbale nr. 187/16.A din 08.06.2016 „Verificarea continuității circuitului dintre priza de pământ și instalațiile legate la pământ și dintre instalația legată la pământ și elementele ei” și nr. 82.1/21 din 14.04.2021 „Măsurarea rezistenței prizei de pământ cu aparatul M416” la PT-1094, s-a constatat că instalațiile electrice de racordare și utilizare a sediului din mun. Chișinău, str. Albișoara, 38, precum și centrala electrică mobilă de tip „Polyma”, nu au fost supuse încercărilor și măsurărilor de laborator electrotehnic în volumul și periodicitatea stabilită de anexa nr. 1 la NE1-01:2019 „Norme de exploatare a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici”, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 393/2019 din 01.11.2019, Monitorul Oficial nr.24-34/90 din 31.01.2020.

La fel, nu a fost efectuată verificarea continuității electrice dintre priza de pământ și elementele legate la pământ după permutarea centralei electrice mobile, obligatorie în acest caz conform cerințelor pct. X.4, tabelul X din anexa nr. 1 la NE1-01:2019.

De menționat că, conform prevederilor pct. 786 din NE1-01:2019, în exploatare sunt admise centrale electrice, la care au fost montate, verificate și încercate, în volumul necesar, echipamentul, aparatele de protecție, aparatele de măsură și control, sistemele de semnalizare, conductoarele, cablurile și mijloacele de protecție.

3.4. Măsurile organizatorice a procesului de asigurare a dirijării operative

Departamentul Dispecerat din cadrul SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezintă un compartiment structural al Direcției Tehnice ce se subordonează Directorului operare și mentenanța rețelelor și activează în baza Regulamentului dispecerat (*în continuare Regulament*). Potrivit pct. 4.1.1 și 4.3. din Regulament, șeful Departamentului Dispecerat are dreptul de a da indicații șefilor compartimentelor întreprinderii în scopul asigurării dirijării operative a proceselor de producere și menținere a regimului de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate; de a adopta dispoziții operative și indicații compartimentelor întreprinderii în vederea remedierii avariilor și modificării regimului de funcționare a instalațiilor.

Totodată, echipa de control, reține că, potrivit punctului 4.2.2. din Regulament, șeful Departamentului Dispecerat este responsabil pentru menținerea unui regim optim de lucru pentru funcționarea stabilită a instalațiilor și utilajului procesului tehnologic de aprovizionare cu apă și evacuare a apelor uzate.

Departamentul Dispecerat este condus de șeful Departamentului, care, potrivit fișei de post, efectuează conducerea operativă în vederea exploatării sistemelor de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate din mun. Chișinău, rețelelor electrice și termice aflate în gestiunea S.A. „Apă-Canal Chișinău”, dirijarea administrativă, economică și tehnică a Departamentului. Potrivit obligațiilor funcționale, șeful Departamentului este obligat: să efectueze conducerea administrativă a Departamentului dispecerat, iar după caz să gestioneze activitatea operativă în teren; să participe la elaborarea și îndeplinirea planurilor de alimentare cu apă; să asigure elaborarea regimului optim de funcționare a sistemului de alimentare cu apă și de canalizare ale întreprinderii; să asigure legătura operativă între serviciile și subdiviziunile întreprinderii; să solicite subalternilor respectarea obligațiilor funcționale în volum deplin și îndeplinirea promptă și operativă a indicațiilor; să controleze realizarea măsurilor de optimizare a funcționării sistemului de asigurare cu apă la instalațiile de alimentare cu apă, precum și a pierderilor de apă.

Totodată, conform fișei postului, șeful Departamentului Dispecerat are dreptul de a da indicații șefilor compartimentelor întreprinderii în scopul asigurării dirijării operative a proceselor de producție și menținere a regimului de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate; să ia decizii împreună cu departamentele de bază și auxiliare ale întreprinderii, să efectueze corectarea regimurilor tehnologice de funcționare a construcțiilor speciale, rețelelor, instalațiilor și utilajului; de a da dispoziții operative și indicații tehnice compartimentelor întreprinderii în vederea remedierii avariilor

și modificării regimurilor de funcționare a instalațiilor; să organizeze și să coordoneze desfășurarea lucrărilor, în afara orelor de serviciu, pentru remedierea avariilor la obiectivele întreprinderii.

În același timp, șeful Departamentului este responsabil de neîndeplinirea planului de lucru la nivelul indicatorilor calitativi și cantitativi; nerespectarea regimului optim pentru funcționarea instalațiilor și utilajului de alimentare cu apă și de evacuare a apelor uzate.

În activitatea sa, Departamentul Dispecerat se conduce de Procedura specifică de Operare Dispecerat Central (*în continuare Cod: PSD -01-03*). Respectiva procedură are ca scop descrierea procesului de gestionare a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare prin dispeceratul S.A. „Apă-Canal Chișinău” și intervenții în sistemele tehnologice la sesizările consumatorilor și/sau ale salariaților proprii.

Potrivit punctului 5 din PSD-01-03, șeful Departamentului Dispecerat este administrator de proces (AP) și este responsabil de administrarea procesului de gestionare a serviciilor de apă și de canalizare pentru a se asigura funcționarea permanentă a sistemului public de alimentare cu apă la toți consumatorii, precum și continuitatea evacuării apelor colectate de la toți consumatorii.

Conform pct. 6.1. din PSD-01-03, execuția lucrărilor de intervenție și întreținere a rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare se asigură prin comenzi emise de către departamentele structurale ale Direcției tehnice, iar potrivit pct. 6.2., în responsabilitatea inginerului organizarea conducerii producției a grupului dispecerat din cadrul Departamentului dispecerat, este pusă sarcina monitorizării și analizei parametrilor fixați funcționali ai stațiilor de pompare a apei, stațiilor de hidrofor și stațiilor de pompare a apelor uzate prin sistemul SCADA și informațiilor obținute de la personalul de serviciu al stațiilor.

De menționat, că potrivit listei stațiilor de pompare (Tabelul nr. 1) a apei prezentată de Departamentul stații de pompare și prize de apă subterană (DSPPAS), la stația de pompare a apei potabile „Botanica”, situată la adresa mun. Chișinău str. Grenoble 205, activează personalul operatorului în tură de zi conform programului de lucru de la 07:00 până la 19:00. Conform fișei postului mașinistului de la instalațiile de pompare (apeduct), categoria 2, scopul principal al funcției constă în deservirea instalațiilor de pompare, utilajelor și pompelor centrifuge cu o productivitate de până la 1000m³/oră.

În obligațiile funcționale ale mașinistului de la instalațiile de pompare (apeduct), categoria 2, este indicată menținerea regimului stabilit de funcționare a stației de pompare; comunicarea operativă inginerului OCP al Departamentului Dispecerat a informației despre funcționarea agregatelor; aducerea la cunoștința inginerului OCP al Departamentului Dispecerat și a șefului SSP a informației despre neregulile constatate în funcționarea stației de pompare-trepidații, zgomote, încălzire excesivă la lagărele de rulmenți, apariția scurgerilor la conductele tehnologice din sala de pompare intrateren; asigurarea regimului optimal de lucru a agregatelor și consumul specific stabilit; supravegherea utilajului în funcțiune; respectarea ordinelor, dispozițiilor directorului general al întreprinderii, Regulamentului intern al întreprinderii, regulamentului DSPPAS, Regulamentului SSP, disciplina de producție; ordinelor și dispozițiilor șefului SSP, șefului și șefului adjunct DSPPAS și altor persoane cu funcții de răspundere.

În același timp, potrivit fișei de post, mașinistul stației de pompare categoria 2-a este obligat să se prezinte sau să se rețină la locul de muncă atunci când se solicită, respectând instrucțiunea de lucru ILAP-53-01, iar în caz de necesitate a producției, conform unei dispoziții scrise de șeful sau șeful adjunct DSPPAS, mașinistul stației de pompare, categoria 2 poate fi transferat la alt sector după componența departamentului.

Cu toate acestea, fiind audiat la data de 01.03.2023, dl. Ghenadie PÎRȚU, Director operarea și mentenanța rețelelor, la întrebarea echipei de control, dacă există posibilitatea ca mașiniștii să fie delegați la alte stații de pompare pentru a asigura activitatea non-stop a acesteia, persoana audiată a comunicat că respectiva opțiune nu a fost luată în calcul. În același timp, de către dl. Ghenadie PÎRȚU a fost declarat faptul că, după situația excepțională din noiembrie 2022, când a avut loc lipsa totală a energiei electrice în țară, precum și după situația generată de deconectarea sediului central în data de 02.02.2023, S.A. „Apă-Canal Chișinău” a inițiat procesul de reexaminare a proceselor tehnologice și modificare a actelor de ordine interioară.

IV. CONCLUZIE GENERALĂ

4.1 În domeniul furnizării apei potabile

4.1.1. Monitorizarea și analiza parametrilor prestabiliți de funcționare ai stației de pompare a apei potabile „Botanica” este asigurată prin sistemul SCADA și a informațiilor operative de la personalul de serviciu a stației (mașinist).

4.1.2. Sistemul SCADA implementat de către S.A. „Apă-Canal Chișinău” are destinația de a monitoriza valorile presetate a presiunilor la stațiile de pompare, debitele la ieșirea din stațiile de pompare și rezervoarele de apă potabilă, nivelul apei în rezervoarele de apă potabilă, stocarea datelor, fără a avea posibilitatea dirijării utilajului și echipamentului prin conectarea/deconectarea pompelor, trecerea de la o pompă la alta, închiderea/deschiderea vanelor etc.

4.1.3. Întrucât sistemul SCADA este utilizat doar în scopuri informative constatăm că dirijarea instalațiilor de pompare și a vanelor sau a altui echipament aferent stațiilor de pompare se realizează doar de mașiniștii stațiilor de pompare.

4.1.4. Conform datelor acumulate de către echipa de control, SP Botanica dispune de un mașinist, care activează în intervalul orelor 07:00 - 19:00, în atribuțiile căruia sunt monitorizarea bunei funcționări a echipamentelor precum și informarea Departamentului Dispecerat referitor la eventualele probleme tehnice apărute în procesul de lucru.

4.1.5. Conducerea S.A. „Apă-Canal Chișinău” nu a examinat posibilitatea delegării personalului suplimentar la SP Botanica pentru asigurarea monitorizării non-stop a acesteia, contrar actelor normative de ordine interioară a operatorului.

4.1.6. În contextul în care inactivitatea sistemului SCADA nu influențează funcționarea stațiilor de pompare, precum și datorită existenței posibilității delegării personalului suplimentar la stația de pompare, echipa de control constată faptul că ordinul de deconectare a SP Botanica emis de către Departamentul Dispecerat a fost nejustificat.

4.1.7. În același timp, echipa de control constată că, de către Departamentul Dispecerat nu au fost date indicații cu privire la deconectarea altor stații de pompare, inclusiv a SP Telecentru, care potrivit datelor din sistemul SCADA prezentate ANRE, a funcționat în regim normal. Corespunzător, faptul deconectării doar a SP Botanica, demonstrează lipsa de consecvență a Departamentului Dispecerat, în contextul în care, nefuncționarea sistemului SCADA a dus la imposibilitatea monitorizării tuturor stațiilor de pompare, nu doar a SP Botanica.

4.1.8. În consecință de cauză, echipa de control nu se poate expune asupra încălcării parametrilor de calitate din partea operatorului, întrucât nu există date care ar demonstra faptul întreruperii prestării serviciului către consumatorii finali. Totuși, echipa de control constată că, în cazul în care, SP Botanica nu ar fi fost reconectată, ar fi fost create premise reale pentru încălcarea parametrilor de calitate de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

4.2 În domeniul alimentării cu energie electrică a sediului central al SA „Apă-Canal Chișinău” situat pe adresa mun. Chișinău, str. Albișoara, 38

4.2.1. Nu sunt respectate cerințele pct. 267 din NE1-02:2019 „Norme de securitate la exploatarea instalațiilor electrice”, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 394/2019 din 01.11.2019, Monitorul Oficial nr.24-34/91 din 31.01.2020 cu privire la înregistrarea finalizării lucrărilor executate în baza dispozițiilor de lucru în registrul de evidență a lucrărilor executate în baza autorizației de lucru și dispoziției de lucru.

4.2.2. Conectarea manuală a centralei electrice mobile „Polyma” este executată în lipsa dispozitivelor de blocaj între aparatele de comutație, care exclud posibilitatea de apariție simultană a tensiunii în instalația de utilizare și în rețeaua electrică a operatorului de sistem, încălcarea cerințelor pct. 788 din NE1-01:2019.

4.2.3. Instalațiile electrice de racordare și utilizare a sediului din mun. Chișinău, str. Albișoara, 38, precum și centrala electrică mobilă de tip „Polyma” nu au fost supuse încercărilor și măsurărilor de laborator electrotehnic în volumul și periodicitatea stabilită de anexa nr. 1 la NE1-01:2019.

4.2.4. Centrala electrică mobilă de tip „Polyma” a fost pusă sub tensiune cu încălcări a prevederilor pct. 786 din NE1-01:2019.

Prezentul raport a fost întocmit:

Şef, Secția investiții _____ Vitalie RAȚĂ
Şef, Secția reglementări _____ Alina PLEȘCA
Şef, Secția contravenții _____ Iulian GUZUN
Consultant, Secția investiții _____ Elena BREAHA
Consultant,
Secția documente normative
și supraveghere energetică _____ Alexandru BOTNARI

De prezentul raport a luat cunoștință:

Director general interimar _____
Director operarea și mentenanța rețelelor _____
Şef Departamentul Dispecerat _____

Raportul a fost întocmit în două exemplare pe 16 file, din care un exemplar a fost primit de S.A. „Apă-Canal Chișinău”.

_____ (nume/nume)

_____ (semnătura)

„17” martie 2023